

EFEE AWARD АСОЦІАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ФЕСТИВАЛІВ
«ЄВРОПА ПІДТРИМУЄ ФЕСТИВАЛІ – ФЕСТИВАЛІ ПІДТРИМУЮТЬ ЄВРОПУ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНИЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ «ДЕМОКРАТІЯ ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ»
ФАКУЛЬТЕТ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО І ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
КІЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОДАЛЬШОЇ ОСВІТИ (СЛОВАКІЯ)
WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I JEZYKÓW OBcych W WARSZAWIE (WSTHO)
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КАФЕДРА МОВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
АРХІТЕКТУРИ І БУДІВНИЦТВА ВІРМЕНІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ПОБУТУ УКРАЇНИ
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД РОДИНИ ДЕМКУР»

НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК СУЧАСНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РЕСУРС: ДОСВІД, ПРАКТИКИ, ІННОВАЦІЇ

**IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ-ФЕСТИВАЛЬ**
20-21 травня 2021 рік

Реєстрація Міністерства освіти і науки України
Лист № 1/–9 34 від 21.01.2020
Тези доповідей

Київ 2021

*Друкується за рішеннями Вченої ради
Київського національного університету культури і мистецтва
(протокол № 14 від 31 травня 2021 р.)*

Н500 Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації: тези доповідей IV Міжнар. наук.-практ. конф.-фестивалю, Київ, 20-21 травня 2021 р. / М-во освіти і науки України, Київ, нац. ун-т культури і мистецтва, Київ, ун-т культури, Ф-т гот.-ресторан. і турист. бізнесу. – Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. – 426 с.

ISBN 978-966-602-330-1

Збірник містить наукові тези IV Міжнародної науково-практичної конференції-фестивалю «Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації», яка відбулася 20-21 травня 2021 р. на базі Effe award асоціації європейських фестивалів «Європа підтримує фестивалі – фестивалі підтримують Європу», Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Київського національного університету культури і мистецтва, Київського університету культури, Факультету готельно-ресторанного і туристичного бізнесу, Наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтва, кафедри мов Національного університету архітектури і будівництва Вірменії, Вірменського товариства культурних зв'язків АОКС-Україна, Європейського інституту подальшої освіти (Словаччина), Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych w Warszawie (WSTJO) (Республіка Польща), Управління нематеріальної культурної спадщини Туреччини «Енос», ГО «Чорноморська Асоціація України» (м. Самсун, Туреччина), ГО «Україна Плюс» (провінція Тревизо, регіон Венето), ГО «Українська родина» (Туреччина, м. Анталія), Світового Конгресу України у країнах Південної, Південно-Східної Азії, Африки, Австралії та Нової Зеландії, відділу «Мішани» Союзу Українок Австралії (Австралія, штат Вікторія), Центру розвитку «Демократія через культуру», Національного музею народної архітектури та побуту України, громадської організації «Туристична асоціація Тернопіль», благодійної організації «Благодійний фонд родини Демкур», КУ «Луганський обласний центр народної творчості», відділу краєзнавства та туризму Донецького обласного навчально-методичного центру культури Управління культури і туризму ДонОДА, благодійної організації БФ «Автентика Гуцульщина», ГО «Центр туристичних та культурних проєктів «Мандрівна Україна», відділу нематеріальної культурної спадщини Сумського обласного науково-методичного центру культури і мистецтва, відділу культури та туризму Андрушівської міської ради, ГО «Save Poltava», Одеського обласного центру Української культури. Матеріали містять підсумки наукових досліджень провідних учених України та країн-учасниць конференції, а також доробки докторантів, аспірантів, магістрантів та будуть цікавими й корисними для широкої наукової громадськості, фахівців готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та соціокультурної сфери.

ISBN 978-966-602-330-1

Матеріали подано в авторській редакції

© Київський національний університет
культури і мистецтва, 2021
© Автори тез, 2021

<i>Полковенко Т. В.</i>	<i>Актуальність журналістських матеріалів телебачення України середини ХХ ст.: історія та сучасність</i>	388
<i>Походьця О. Б.</i>	<i>Актуальні проблеми збереження і дослідження музейних фондів України</i>	393
<i>Приходько К. О.</i>	<i>Етнодизайн у контексті бізнес-культури коворкінгів</i>	399
<i>Санковська І. М., Кримжановська О. Т.</i>	<i>Креативний формат таймслота з природоохоронними об'єктами</i>	402
<i>Тонких О. Г., Савельнікова Н. Л.</i>	<i>Особливості креативного проектування інформаційних автоматизованих систем в готельно-ресторанному бізнесі</i>	406
<i>Ustimenko L. M., Bandurko A.</i>	<i>Intangible Cultural Heritage of UNESCO as a Forming Factor of Tourist Destinations (on the Example of Petrykivka's Painting)</i>	411
<i>Чернега О.</i>	<i>Роль суб'єктів господарювання в репутаційному менеджменті туристичної дестинації</i>	414
<i>Hihov Borislav</i>	<i>Intangible Cultural Heritage of UNESCO in Bulgaria as a Promising Tourist Resource</i>	418
<i>Шевченко Р. Ю.</i>	<i>Еколого-туристичний маршрут інтерпретації природної та культурної спадщини міста Києва «Басейн ріки Либідь: нова забудова-Житань-Салам'янка»</i>	420

*Санковська І. М., викладачка кафедри
дошкільної та початкової освіти
Інституту післядипломної освіти
Київського університету ім. Б. Грінченка,
Крижановська О. Т., кандидат фізіологічних наук,
провідний фахівець з екологічної освіти
Національного природного парку «Голосіївський»,
Київ, Україна*

КРЕАТИВНИЙ ФОРМАТ ЗНАЙОМСТВА З ПРИРОДООХОРОННИМИ ОБ'ЄКТАМИ

В 2019 році було надруковане видання «Лісовий екощоденник», яке створене з метою долучення учнівства початкових класів до збереження національного лісового багатства нашої країни. Формат роботи на сторінках щоденника передбачає різноманіття вирав та активностей, що можуть організувати педагоги або інші освітяни з дитячою громадою своєї місцевості. Така робота передбачає безпосереднє спілкування з об'єктами природи та довідця, дослідження до матеріальної та нематеріальної спадщини нашого народу.

Залучення учнів Нової української школи до виконання ряду тематичних завдань у «Лісовому екощоденнику» та створення ними творчого продукту потребує від керівників процесу – вчителів початкової школи, знань про прояви нематеріальної культурної спадщини. З цією метою було опрацьовано документи із сайту Міністерства культури та інформаційної політики України, серед яких: Конвенція ЮНЕСКО про охорону Всесвітньої культурної і природної спадщини, Список об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО в Україні та методичні рекомендації щодо виявлення та опису таких об'єктів.

У Конвенції «нематеріальної культурної спадщини» вказані такі об'єкти:

- усні традиції та форми вираження, в тому числі мова як носій нематеріальної культурної спадщини;
- виконавські мистецтва, у тому числі акторська гра, музика, спів, танці та інше;
- звичаї, обряди, свята;
- знання та звичаї, що відносяться до природи і всесвіту;

- знання та навички, пов'язані з традиційними ремеслами. [1, 2]

У ході дослідження досягнень учнів першого етапу НУШ з'ясовано, що «Порівняння видів активності на уроках у навчальних закладах різного типу показує, що в пілотних школах учні витрачають значно менше часу на різні види адаптивної активності, ніж це робиться у спеціалізованих школах та закладах загальної середньої.

Водночас учні в пілотних класах більше часу займаються різними видами неадаптивної активності. Така відмінність відповідає ключовим положенням концепції Нової української школи, якими передбачено запровадження дослідницького методу навчання та методів навчання через гру, формування наскрізних умінь, таких як творчість, уміння конструктивно керувати емоціями тощо [3].

Наприклад, у «Лісовому екощоденнику» пропонується наступні завдання:

- дізнайся, які ліси типові для твоєї місцевості. Запиши їх місцеві назви
- за характерною ознакою;
- дізнайся у рідних або інших дорослих про легенди, пісні, вірші та перекази твоєї місцевості щодо лісових дерев, первоцвітів та тварин (комах);
- дізнайся історію виникнення та опиши значення місцевих сталих (фразеологічних) зворотів, які пов'язані з життям лісу або його мешканців;
- дізнайся та занотуй з можливих джерел про рецепти варення або інших заготовок з дарів лісу;
- організуй зі своїми друзями збір макулатури/паперу. Спільно обміркуйте активність «Віртуальний ліс», де згодом ви будете відображати досягнення: за кожні 60-70 кг макулатури, що ви здасте на переробку, малюйте або вирізайте з обкладинки використаного зошита контур дерева. Розміщуйте віртуальне дерево у «Віртуальному лісі». Результати повідом друзям та знайомим або розмісти їх у Мережі на своїй сторінці;
- створи спільно із друзями денбук «Мій Ліс», де опиши значення і важливість місцевих деревних насаджень;
- відгадай/склади кросворд з місцевими назвами лісових мешканців;

- за можливості вивчи і запиши про обрядові особливості зустрічі Нового року у твоїй місцевості. Чи використовують у цей час ялинку або інші дерева?
- вивчи та занотуй відомості про річний календар поводження щодо лісу в твоїй місцевості. Що і коли можна чи не можна у лісі? Чому?
- дізнайся у дорослих, обміркуй та запиши «Правила поведінки у лісі». Обговори їх з товаришами та спільно дотримуйтеся цих правил. [4]

Заповідні території природи в поєднанні із історичними святинами це особливі місця відпочинку, де народжуються мелодії, де думка стає вільною і рине у височінь. Національний природний парк «Голосіївський» є багатофункціональною природоохоронною установою, котрий покликаний комплексно вирішувати проблеми збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, цінних природних та історико-культурних комплексів і об'єктів, формування у людей екологічного світогляду, створення умов для спілкування людини з природою [5]. Територія НПП «Голосіївський» відзначається значним рекреаційним потенціалом: лісові масиви, яскраво виражений рельєф, водотоки, джерела, мальовничі ландшафти, наявність пам'яток природи та історико-культурні об'єктів. Територія парку та прилеглі до нього ділянки мають цікаве історичне минуле, проявами якого є численні пам'ятки історії та архітектури. Територія навкруги парку дуже насичена археологічними пам'ятками, починаючи від періоду неоліту і до давньоруських часів: тут знайдено поселення трипільців (4 тис. років до н. е) та скі- фів (VI–IV століття до н.е.), стоянка епохи мезоліту (8–6 тис. до н.е). Шість пам'яток, що примикають до території парку занесені до Державного реєстру національного культурного надбання. В межах НПП «Голосіївський» окрім природних рекреаційних ресурсів є історико-культурні пам'ятки, які розташовані на території парку та в безпосередній близькості до нього – Свято-Троїцький монастир (Київська пустинь), Свято-Покровський монастир (Голосіївська пустинь), Гнилицький монастир у Церковщині, будівля Головної астрономічної обсерваторії НАН України, комплекс корпусів Національного університету біоресурсів і природокористування України та споруди Київського укріпленого району. Також слід згадати про

Національний музей народної архітектури та побуту України, що межує з територією парку з південно-західного боку Голосіївського лісу [6].

Освітня і рекреаційна діяльність спрямована на відновлення розумових, духовних і фізичних сил людини шляхом загальноосвітнього і культурно-пізнавального відпочинку, туризму. Національні природні парки є певними «магнітами», які притягують туристів. Запроваджується тісна співпраця парків з загальноосвітніми школами, ліцеями та коледжами, що розташовані в їх межах, з метою виховання у молоді екологічної культури, бережливого ставлення до природи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нематеріальна культура спадщина України. Електронний ресурс. Режим доступу: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245154362&cat_id=245154164 (дата звернення 19.05.2021 року)
2. Нематеріальна культура спадщина України. Методична розробка. Електронний ресурс. Режим доступу: http://uocss.org.ua/wp-content/uploads/bsk-pdf-manager/2018-08-17_2.pdf (дата звернення 19.05.2021 року)
3. Моніторинг НУШ. Результати та рекомендації. Перший етап, 2019-2020р.р. [https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/2021/Monitorynh/Monitorynh_vprovadzennoya_reformy_NUSH_rezultaty_ta_rekomendatsiyi_26_02.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/2021/Monitoring/Monitorynh_vprovadzennoya_reformy_NUSH_rezultaty_ta_rekomendatsiyi_26_02.pdf) (дата звернення 19.05.2021 року)
4. Санковська ІМ., Лісовий експозиціонер. Електронний ресурс. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31301/1/1_Sankovska_LE.pdf (дата звернення 19.05.2021 року)
5. Волохова О.В. Крижановська О.Т. Території природно-заповідного фонду як ресурсний потенціал розвитку туристичних послуг в Україні. // Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 23 – 24 березня 2017 року, м. Черкаси у 2-х томах. / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 1. – Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю. А., 2017. – с. 286-290.
6. Волохова О.В., Поліхайло А.Ю., Задерейко В., Крижановська О.Т. Перспективи розвитку екотуризму на території національного природного парку «Голосіївський». Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 22-23 березня 2018 року, м. Черкаси у 2-х томах. / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю. А., 2018. – С. 314-317.